

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

גל לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

יחזקאל לב לג

(ב) שָׁמָּה נִסִּיכֵי צָפוֹן כָּלֶם וְכָל־
צַדִּיקֵי אֲשֶׁר־יָרְדוּ אֶת־חַלְלֵי־
בְּחַתִּיתָם מִגְּבוּרָתָם בְּוָשִׁים
וַיִּשְׁכְּבוּ עֲרֵלִים אֶת־חַלְלֵי־חֶרֶב
וַיִּשְׂאוּ כְלָמָתָם אֶת־יִזְרְדֵי בֹרַ:
(ג) אֹתָם יִרְאֶה פְרַעְיָה וְנָחַם
עַל־כָּל־הַמּוֹנֶה חַלְלֵי־חֶרֶב
פְרַעְיָה וְכָל־חֵילוֹ נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה:
(ד) כִּי־נָתַתִּי אֶת־חַתִּיתוֹ בְּאֶרֶץ
חַיִּים וְהִשְׁכַּב בְּתוֹךְ עֲרֵלִים אֶת־
חַלְלֵי־חֶרֶב פְרַעְיָה וְכָל־הַמּוֹנֶה
נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה:

לג (א) וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
(ב) בֶּן־אָדָם דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־
עַמֶּךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶרֶץ כִּי־
אָבִיא עָלֶיהָ חֶרֶב וְלָקַחְוּ עִם־
הָאֶרֶץ אִישׁ אֶחָד מִקְצֵיהֶם וְנָתַנּוּ
אֹתוֹ לָהֶם לְצִפָּה: (ג) וַיִּרְאֶה אֶת־

הג' רפה. חתי קרי החרב

הרגום אשכנזי צו

וינר אללע נאָרדישען רעגענע
טען, אונד אללע צירונים
דיא דאָהין זאָנקען מיט דען
ערשלאַגענען; זיא שאַמען זיך
דעם (פֿערברייטעטן) שרעקענס
פֿאַר איהרער מאַכט; שמהאָ
ליך ליגען זיא דאָרט בייא דען
דורכס שווערדט ערשלאַגענען
אונד טראַגען איהרע שמאד
מיט דענען דיא אין דיא האַל
לע פֿוהרען. (לז) אללע דיע.
זע ווירד פֿרעה זעהען, רייע
פֿיהלען, איבער זיין דורכס
שווערד געפֿאללענעם פֿאַלק,
פֿרעה אונד זיין גאַנצעם העער,
זאָ שפּריכט דער הערר, דער
עוויגע. (לז) דען איך פֿער־
ברייטע מיינען שרעקען אים
לאַנדע דער לעבענרען, פֿרעה
אונד זיין גאַנצעם פֿאַלק זאָלל
היננעשליידערט ווערדען אונ־
טער דיא פֿערשטאַקטען, אינ־
טער דיא פֿאַם שווערדט גע־
פֿאַללענען, שפּריכט דער
הערר, דער עוויגע:

לג (א) דעם עוויגען וואָרט
וואָרד מיר, וויא
פֿאַלנט: (ב) ערדענוואָהן! שפּריך
צו דינעם פֿאַלקע, אונד זאָגע
איהנען: ווען איך קריעגבריי־

גע איבער איין לאַנד, דאָ פֿאַלק דעם לאַנדעם איינען מאַן אויס ווינער מיט טע
נימטט, דען עס זיך צום וועכטער אויפֿצטעללט, (ג) דיעוער דאָו שווערדט העראַן
קאַט

ר ש י

עלמס: (ל) בחתיתם מגבורתם נושים. באתנרותהון מגבורתהון בזהין: (לב) כי נתתי את
חתיתי בארץ חיים. כי אתן אני את מוראי בא"י ולא נתתן עוד חתית אדם בה:
לג (ב) לצופה. באדי"טח בלע"ז: (ג) וראה את החרב. המה הגייסות:

ב א ו ר

האלה תשנר גם בתוכם. (ל) בחתיתם מגבורתם, ענינו נסיכי לפון וגו' ירדו אל הכור עם
החללים אשר בעודם בחיים חמו מגבורת נסיכי לפון. בושים, ישב על נסיכי לפון. (לא) ונחם,
במשמעו לפון חרטה, על כל אשר הטב מיתת כל המונה.

החרב באה על הארץ ותקע
 בשופר והזהיר את העם:
 (ד) ושמע השמע את קול
 השופר ולא נזהר ותבוא חרב
 ותקחהו דמו בראשו יהיה:
 (ה) את קול השופר שמע ולא
 נזהר דמו בו יהיה והוא נזהר
 נפשו מלט: (ו) והצפה כי
 יראה את החרב באה ולא
 תקע בשופר והעם לא נזהר
 ותבוא חרב ותקח מהם נפש
 הוא בעונו נלקח ודמו מיד
 הצפה אדרש: (ז) ואתה בן
 אדם צפה נתתיה לבית ישראל
 ושמעת מפי דבר והזהרת אתם
 ממני: (ח) באמרי לרשע רשע
 מות תמות ולא דברת להזהיר
 רשע מדרכו הוא רשע בעונו
 ימות ודמו מידה יבקש:

קאממען זיעהט איבער דאן
 לאנד, אין דיא פאזוינע
 שטעסט, אונד דאן פאלקרא=
 דורך ווארנט, (ד) אונד יעמאנד
 דען פאזוינענשאלל הארט, זיך
 אבער דאך ניכט ווארנען לעסט,
 זאפעללט, ווען דאן שוועררט
 דאן קעממט אונד איהן היינ
 ראפעט, זיין בלוט אויף זיין אוי=
 גענעס הויפט; (ה) דען ער
 האט דען פאזוינענשאלל גע=
 הארט, אונד ליעם זיך ניכט
 ווארנען, דארום פעללט זיין
 בלוט אויף איהן זעלבסט; האט
 ער אבער זיך ווארנען לאססען,
 זא רעטטעט ער זיינע זעעלע.
 (ו) ווען יעדאך דער וועכטער
 דאן שוועררט העראן קאממען
 זאה, אונד ניכט אין דיא פא=
 זיינע שטיעס, דאן פאלקאל=
 זא ניכט געווארנט וואורדע,
 דאן שוועררט דאן העראן
 קעסטט, אונד יעמאנדען פאן
 איהנען הינראפעט; זא וואור=
 דע ריעער זיינער זינדען וועגען
 הינעראפעט, זיין בלוט יעדאך
 ווערדע איך פאן דער האנד
 דעס וועכטערס פארדערן —
 (ז) גון האבע איך דיך, ערדעני
 זאהן! צום וועכטער איבער

דאן היוו ישראל אויפגעשטעללט, דאס, וונדא פאן מיר איינען אויס שפרוך
 הארעסט, דוא זיא פאן מיר ווארנען זאללכט. (ח) ווען איך נון איבערדען באזעוויכט אויס=
 שפרעכע: שטערבען טוסט דוא, באזעוויכט! אונד דוא האסט איהם ניכט
 ציגערעדעט, אום איהן פאר זיינעם באוען ווא: דעל צו ווארנען, זא שטירבט דער באזעו=
 וויכט וועגען זיינער מיסעטהאט, זיין בלוט אבער פארדערע איך פאן ריינער האנד.
 האסט

ר ש י

(ד) דמו בראשו יהיה. עון מיתחו ידרש מיד ע' דמו שפע נופזו: (ה) והוא זהר נפשו מלט. אס
 זוהר היה נמלט: (ו) לופס נמתך. בזומו הלופס היתן להזכיר שלא תאנד נפש בן נמתך

ב א ו ר

לג (ה) גפשו מלט, היה יגול למלט את נפשו, וגבין הכנפס הזאז כנר כודשמי לעיל
 ו"ס

(ט) וְאַתָּה כִּי-הוֹדִיתָ רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ לָשׁוּב מִמִּנְהָ וְלֹא-שָׁב מִדַּרְכּוֹ הוּא בַעֲוֹנוֹ יָמוּת וְאַתָּה נִפְשָׁה הַצִּלְתָּ: (י) וְאַתָּה בְּךָ אָדָם אָמַר אֶל-בֵּית יִשְׂרָאֵל כֵּן אָמַרְתֶּם לֵאמֹר כִּי-פָשַׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ עָלֵינוּ וּבָם אֲנַחְנוּ נִמְקִים וְאִיךָ נִחְיָה: (יא) אָמַר אֲלֵיהֶם חִי-אֲנִי וְנָאִם וְאֲדַנִּי יִהְיֶה אִם-אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַרְשָׁע כִּי אִם-בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחִיָּה שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הַרְעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל: (יב) וְאַתָּה בֶן-אָדָם אָמַר אֶל-בְּנֵי-עַמֶּךָ צִדְקַת הַצִּדִּיק לֹא תִצְיֶלְנּוּ בַיּוֹם פָּשְׁעוּ וְרָשָׁעַת הַרְשָׁע לֹא-יִכָּשֵׁל בָּהּ בַּיּוֹם שׁוּבוּ מִרְשָׁעוֹ וְצִדִּיק לֹא יוּכַל לְחַיּוֹת בָּהּ בַּיּוֹם חַטֹּאתָו: (יג) בְּאִמְרֵי

(ט) האסט דוא אבער דען כפא- זעוויכט פאר זיינעם וואנדעל געווארנט, דאפאן אכעולאס- סען, אינד ער האט ניכט אכ- געלאסען דאפאן, זא שטירבט ער וועגן זיינער מיססעטהאט, דאך דוא האסט דיינע וועג- לע גערעטטעט. (י) זאגע אל- זא, דוא עררענואהן! דעם הויזע ישראל-שפרעכעט איהר אויך וואהר, ווען איהר זאגט: אונזערע מיססעטהאטען אונד זינדען האפטען אן אונד, דורך זיא שווינדען וויר היז, וויא קאנגען וויר לעבען בליי- בען? — (יא) זאגע איהנען: ביא מיינעם לעבען! שפריכט דער הערר, דער עוויגע, איך פערלאנגע ניכט, דאס דער באועוויכט שטערבע, זאנדערן דאס ער פאן זיינעם וואנדעל אכלאססע, אונד אס לעבען בלייבע; קעהרעט אלוא צו- ריק, קעהרעט צוריק פאן איי- ערן לאסטערהאפטען וועגען! ווארום זאלט איהר צו גרונ- דע געהען? הויז ישראל! (יב) זא- גע פערנער, עררענואהן! צו דיינעם פאלקע: דיא טונענד דעם פראממען רעטטעט איהן ניכט ווען ער זינדיגעט; דאך אויך דער באועוויכט פעללט ניכט דורך זיין לאסטער, ווען ער אכלעסט פאן זיינעם לא- סטער, זא וויא דער פראממע ניכט קאן אס לעבען בלייבען, ווען ער זינדיגט. (יג) ווען איך דעם

פתח כס"פ לצדיק

ר ש י

לפניהם את ישראל: (י) כן אמרתם. לפיכך אין אתם חפלים לשון כסבורין אתם שלא מועיל לכם תשובה: (יב) לחיות נה. כלקצו:

לא

ב א ו ר

וי"ח. (י) כן אמרתם, כמו כן בנות כלפחד דכרות (כמדבר כ"ו ז'), כלומר האמת דכריכט באמרכס, נפשעיו אגמו נמקיס ונגעלו לפניכס שערי תשובה? לא כן, כי ה' לא EZECHIEL.

דעם פראַממען פֿערהייסע, דאָס ער אָם לעבען בלייבע, ער זיך פֿערלעסט אויף זיינע (פֿרייהערע) פֿרעמדיג־קייט אונד פֿרעשעלט, ווער־דען זיינע טונענדען ניכט גע־ראַכט, זאָנדערן ער שטירבט דורך זיינען פֿרעפֿעל, דען ער בעגאָנגען. (יד) עבען זאָ, ווען איך איבער דען באַזעוויכט אויסשפּרעכע: שטער בען מוסט דואַ! אונד ער לעסט אב פֿאַן זיינער מיססעטהאַט, טיגענד אונד גערעכטיגקייט אויסאיכט, (טו) דאַז פֿאַנד ציריק שטעללט, דאַז גערויב־טע ערשטאַטטעט, אונד אין דען געזעטצען וואַנדעלט, דיא צור גליקעליגקייט פֿיהרען, זאָ, דאַס ער קיין אונרעכט מעהר פֿעראַיבט, זאָ בלייבט ער אָם לעבען אונד שטירבט ניכט דאַהין; (טז) אַללע זיינע זינען דיא ער בעגאָנגען, ווער־דען איהם ניכט אַנגערעכעט, דאַ ער טונענד אונד רעכט אויסאיכט, זאָ בלייבט ער אָם לעבען. — (יז) אונד דאָך זאָ־געט דיין פֿאַלק: דער וועגנאַט־טעס איזט ניכט רעכט, וואַ דאָך איהר וועג ניכט רעכט איזט. — (יח) ווען דער פֿראַממע פֿאַן זיינעם טונענדוועגע אַכזויכט אונד אונרעכט בעגעהעט, זאָ שטירבט ער דאָדוך; (יט) אונד ווען דער בעזעוויכט פֿאַם לאַ־סטער אַבלעסט, רעכט אונד טיגענד אויסאיכט, זאָ בלייבט ער דאָדוך אָם לעבען. (כ) וויא קענט איהר נון זאָגען: דער וועג גאַטטעס זייא ניכט רעכט? — יערען פֿאַן אייך הויז ישׂראל ריכטע איך נור נאָך זיינעם וואַנדעל. —

לצדיק חיה יהיה והוא בטח על צדקתו ועשה עול כל צדקתו לא תזכרנה ובעולו אשר עשה בו ימות: (יז) ובאמרי לרשע מות תמות ושב מהטאתו ועשה משפט וצדקה: (טו) חבל ישוב רשע גולה ישלם בחקות החיים הלך לבלתי עשות עול חיו יהיה לא ימות: (טז) כל־הטאתו אשר חטא לא תזכרנה לו משפט וצדקה עשה חיו יהיה: (יז) ואמרו בני עמך לא יתכן דרך אדני והמה דרכם לא יתכן: (יח) בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת בהם: (יט) ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יהיה: (כ) ואמרתם לא יתכן דרך אדני איש כדרכיו אשפוט אתכם בית ישׂראל:

צדקותיו קרי. הטאתיו קרי. ויהי איזט. — (יח) ווען דער פֿראַממע פֿאַן זיינעם טונענדוועגע אַכזויכט אונד אונרעכט בעגעהעט, זאָ שטירבט ער דאָדוך; (יט) אונד ווען דער בעזעוויכט פֿאַם לאַ־סטער אַבלעסט, רעכט אונד טיגענד אויסאיכט, זאָ בלייבט ער דאָדוך אָם לעבען. (כ) וויא קענט איהר נון זאָגען: דער וועג גאַטטעס זייא ניכט רעכט? — יערען פֿאַן אייך הויז ישׂראל ריכטע איך נור נאָך זיינעם וואַנדעל. — אים

ר ש י

(יג) לא תזכרנה. להגלו מליענש על ענינה זו: (טו) חבול. ענוט שזייתי להשיבו כנא השמש: (יח) ומת בהם. בשנילם יענש:

ב א ר

מכון נמות הרשע וגו'. (טו) בחקות החיים, נמקום אשר בהם יקנו חיי עולמים; ומייסכנו

(כא) וַיְהִי בַשְּׁתַּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה
 בַּעֲשָׂרֵי בַחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ לַגְּלוּתֵנוּ
 בְּאֶלְיָהוּ הַפְּלִיט מִירוּשָׁלַם
 לֵאמֹר הִכְתָּה הָעִיר: (כב) וַיֵּד-
 יְהוָה הִיָּתָה אֵלַי בְּעָרְבִי לִפְנֵי בֹא
 הַפְּלִיט וַיִּפְתַּח אֶת־פִּי עַד־בֹּא
 אֵרִי בַבֶּקֶר וַיִּפְתַּח פִּי וְלֹא
 נִאֲלַמְתִּי עוֹד: (כג) וַיְהִי דְבַר־
 יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (כד) בֶּן־אָדָם
 וְשָׂבִי הַחֲרִבּוֹת הָאֵלֶּה עַל־אֲדָמַת
 יִשְׂרָאֵל אֲמַרְיִם לֵאמֹר אֶחָד הֵיָה
 אֲבָרְהָם וַיִּירֶשׁ אֶת־הָאָרֶץ
 וְאֲנַחְנוּ רַבִּים לָנוּ נִתְּנָה הָאָרֶץ
 לְמֹרְשָׁה: (כה) לָכֵן אֵמַר אֱלֹהִים
 כֹּה־אָמַר וְאֲדַנִּי יְהוָה עַל־הַדָּם
 הַתֹּאכְלוּ וְעִנְיָכֶם תִּשְׂאוּ אֶל־

(כא) אים צוועלפטען יאהרע
 אונזערער געפאנגענשאפט,
 אים פינפטען דעם צעהנטען
 מאנאטהס, קאם איין פלייט
 לינג אויס ירושלים צו מיר,
 מיט דער גאטרייט: דיא
 שטאדט זיין עראבערט.
 (כב) דיא געטטליכע קראפט
 האטטע שאן אבערנס פאר
 דער אנקונפט דעם געפלייט
 טעטען, איבער מיך געוואלט
 טעט, אונד דעם מארגענס
 מיינען מונד געאפענט, נאך
 בעפאר ער אנגעקאממען —
 מיין מונד וואר אלזא געאפע-
 נעט, אונד איך ברויכטע ניכט
 מעהר צו שוויגען. (כג) דא
 ווארד מיר דעם עוויגען ווארט,
 זיין פאלגט: (כד) ערדענוואהן
 דיא בעוואהנער דיעזער רואי
 נען אויף דעם ערדרייכע
 ישראלים, שפרעכען זיך אויס,
 אין פאלגענדעם: אברהם וואר
 נור איין איינצעלנער, אונד ער-
 היעלט דאן לאנד צום בעזיטן,
 וויר, זינד פיעלע, ווארד עס

גלולים
 (געוויס) פיר אונז געגעבען. (כה) דארום זאגע איהנען: זא שפרייכט דער הערר, דער עווי-
 גע: ביים בלוטע עססעט איהר, אייערע אויגען הענגען אייערן געטצען נאך, בלוט פערגיע-
 סעט

ר ש י

(כב) ויפתח את פי. כמ"ש בראש הספר (לעיל כ"ד) ונאלמת ולא תהיה לאיש מובית ואמ"כ אמר לו
 ביום קזתימהם את מעוז' ינא הפליט אליך ביום ההוא יפתח את פיו את הפליט ולא חלם עוד:
 עד בוא אלי בנקר. כל' בעוד בואו אלי בנקר כמו לפני בואו אלי בנקר: (כד) אמר היה
 אברהם. זה ס' מד' דברים שהיה ר"ע דורש ואין רש"י תלמידו דורש כמותו וכך היה ר"ש
 דורשו אברהם שלא נלטווה אלא על מצוה אחת ירש את הארץ אנו שנלטוונו על מצות הרבה
 כל שכן: לנו נתנה הארץ למורשה. הוא שהניח משיבם: (כה) על הדם האכלו וגו'. והארץ
 תרשו. נתמיה אס נלטווים אין אתם שומרים: על הדם האכלו. את מאכלי חפזוקים אתם

ב א ו ר

להלכת הנפש כמו נכמה מקומות. (כב) ויפתח את פי, מוסב על מה שנאמר למעלה (כ"ד)
 כ"ז) ביום ההוא יפתח פיו את הפליט. (כד) אחד, לא לעלמו ירש את הארץ כי היה רק ס',
 אבל לירשה לבניו, וא"כ במהרה תמח לנו יצועה. וירש את הארץ, נתמיה, האיש אחד ירש
 את כל הארץ? אין זאת כי אס לנו הרבה נתנה. (כה) על הדם האכלו, נתמיה, כל החובנות
 יג * 13

סעט איהר, אינד וואָללט דאָן
 לאַנד בעוויטצען? — (כו) איהר
 שטייטצעט אײך אויף אייער
 שוועררט, פֿעראיבט גרייעל.
 טהאַטען, שענדעז איינער
 דעם אַנדערן פֿרויאַ אונד
 וואָללט דאָן לאַנד בעוויט-
 צען? — (כז) זאַגע איהנען היע-
 ריבער: זאָ שפּריכט דער הערר
 דער גללמעכטיגע: בייאַ מיין
 נעם לעבען! יענע דיאנאָך אין
 דען רואינען זיך פֿינדען, ווערדען
 פֿאללען דורך דאָן שוועררט,
 ווער אויף פֿרייעם פֿעלרע אײט
 דען געכע אײך ווילדען טהירען
 צורשפּיזע, אונד דיא זיך אין
 פֿעסטינגען אינד האָהלען
 אויפֿהאַלטען, ווערדען שטער-
 בען אַנדער פֿעסט. (כח) דאָן
 לאַנד לאַס אײך אַרע אונד ווי-
 סטע ווערדען, פֿערניכטעט
 ווירד דער שטאַלץ זיינער
 העררליכקייט. פֿעראַדען ווירד
 ישׂראַליס געכירגע, דאַס נייע-
 מאַנד מעהר דורכגעהען ווירד.
 (כט) דאָן ווערדען זיאַ ערקענען
 נען, דאַס אײך דער עוויגע בין,
 ווען אײך דאָן לאַנד אַרע אונד
 וויסטע מאַכע, אים איהרער
 גרייעלטהאַטען וויללען, דיא

גלולייכם ודם תשפכו והארץ
 תירשו: (כו) עמדתם על-חרבכם
 עשיתן תועבה ואיש את-אשת
 רעהו טמאתם והארץ תירשו:
 (כז) כה-תאמר אלהם כה-אמר
 אדני יהוה חי-אני אם-לא אשר
 בחרבות בחרב יפלו ואשר ער-
 פני השדה לחיה נתתיו לאכלו
 ואשר במצדות ובמערות בדבר
 ימותו: (כח) ונתתי את-הארץ
 שממה ומשמה ונשבת גאון עזה
 ושמו הרי ישׂראל מאין עובר:
 (כט) וידעו כי-אני יהוה בתתי
 את-הארץ שממה ומשמה על
 כל-תועבתם אשר עשו: (ל) ואתה
 בן-אדם בני עמך הנדברים
 בקי אצל הקירות ובפתחי
 הבתים ודבר-חד את-אחד איש

אח

זיא אויסגעאיבט. (ל) (וויסטע) דוא ערדענאָהן! דיין פֿאַל ק שפּריכט פֿאַן דיר,
 אַן דען וואָנדען, אונד אין דען הויזטהיערען, איינער שפּריכט מיט דעם אַנדערן, אונד יענער
 זאַנט

ר ש י

איכלים ע"י רכיחה שהורגין את בעלי ממון ונוטלין את מאונס: (כו) עמדתם על חרבכם.
 כלומר כל בטחונכם נתחזקתם על חרבכם: עשיתן תועבה. משכח זכור: (כז) אשר בחרבות.
 נערים הנכורות מסופן להיות חריבים: ואשר נמלדות. נמחצא להטמן מן הזרע אלה נס
 את הדבר: (ל) הנדברים כך. מתלולין כך:

ב א ו ר

האלה תעשו ועוד תדמו בלבנכם לרשת את הארץ? (ל) הנדברים, לא נאוי אליך לדרוז את ה' על
 אשר הניעם לכם לזאת, אבל נדברו בן אכל הקירות ובפתחי הבתים כדרך הנטלנים שיעמדו
 בזכות לדבר ולשמוע קדשות לנוא אליך ולשמוע את דבריך כמו שאופנים לשמוע דברי משל
 משלים

יחזקאל לג לר

את־אֲחִיו לֵאמֹר בְּאוֹנָא וְשָׁמְעוּ
מִה הַדְּבָר הַיּוֹצֵא מֵאֵת יְהוָה:
(לא) וַיָּבֹאוּ אֵלָיָה כַּמְבוֹא־עַם
וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵיהֶ עָמִי וְשָׁמְעוּ אֶת־
דְּבָרֵיָה וְאוֹתָם לֹא יַעֲשׂוּ כִי־
עֲגָבִים בְּפִיהֶם הֵמָּה עֹשִׂים אַחֲרֵי
בְצַעַם לִבָּם הַלֵּךְ: (לב) וְהִנֵּה לָהֶם
כְּשִׁיר עֲגָבִים יִפְהֶ קוֹל וּמַטְבַּ גִּגִּן
וְשָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֵיָה וְעֹשִׂים אֵינָם
אוֹתָם: (לג) וַבְּבֹאָהּ הִנֵּה בָּאָה
וַיִּדְעוּ כִּי נָבִיא הִיָּה בְּתוֹכָם:
לד (א) וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
לֵאמֹר: (ב) בֶּן־אָדָם הִנֵּבֵא
עַל־רוּעֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּבֵא וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם

תרגום אשכנזי צט
ואנט צודיעועם: קאמט דאך,
וויר וואללען הארען, וואס פיר
איין אויסשפריך פאם עוויגען
ערנאנען איזט. (לא) דאן קאמי
מען זא צו דיר, וויא איינע
פאלקספערואממלונג, זעטצען
זיך פאר דיך היז אלס מין
פאלק, הארען דייע ווארטע
אן, אונד — — בעפאלגען
זיא ניכט; — דען נור ריא אונד
קיישהייט ריא זיא אים מונדע
פיהרען, איבען זיא אויס, אינד
נור איהרעם אייגענוטצע
הענגט איהר הערץ נאך.
(לב) דוא, ביזט איהנען וויא
איין רייצענדער געזאנג, פאן
אנגענעהמער שטימע, אונד
פאלל וואהלקלאנג; דייע
ווארטע הארען זיא אן, וואלל
לען זיא אבער ניכט בעפאלל
גען. (לג) ווען הייגענען (דמ)
פערקידעטע) איינטריפט —
אונד איינטרעפען ווירד עס —

דאן ווערדען זיא ערקעננען דאס איין פראפעט אונטער איהנען וואר.
לד (א) דעם עוויגען ווארט ווארד מיר וויא פאלגט: (ב) ערדענוואהן! ווייוואגע איבער
דיא הירטען ישראל'ס, ווייוואגע אונד שפריך צו איהנען, צו דען הירטען, זא
שפריכט

ר ש י

(לא) וישבו לפני עמי: עגבים. שחוק כמו עוגב: בלעם. גזילתם: (לב) והנה להם
כשיר עגבים. והא את להון כומר אבובין: (לג) ובבואה. הרעה אליהם: הנה באה. כי אמת
מוכנת היא לנא אז ידעו כי לא שמוק היו דברך. כי נביא אמת היה בתוכם:
לד (ב) על רועי ישראל. על פונסי ישראל:

ב א ר

משלים כמו שקראו אותו. (לא) כסבוא עם, כאסיפת עם הכאים לשמוע למודים מפי
מוריהם וכן נראה דעת יונתן ורד"ק. כי עגבים בפייהם, זה נחיות הטעם למה לא ישמעו
לדברך, על כי אשר רק עושים העגבים אשר בפייהם והולכים אחרי נלע לבס, ועגבים
בפייהם כמו דברי העגבים אשר בפייהם. (לב) והנה, זה נחיות הטעם למה יבואו לשאול את
פיו, על כי דבריו באזניהם כשיר עגבים, ערב לשמוע על כי דבריו מיוסדים כפי כללי חכמת
המליכה, ובדברי משל אשר יאהב המון העם לשמוע, וידענו כנר מדברי הנביא כי רק לממשל
משלים נחשב בעיניהם. (לג) ובבואה, אבל אז כאשר יבואו דברך וידעו כי לא היית רק ממשל
משלים, אבל מלח ה' על לשונך. הנה באה, זה מאמר מוסגר, כלומר ובה אין לספק.
לד (ב) על רועי ישראל, ת"י על פונסי ישראל, וכן פירש יונתן כל הפרשה הזאת.
רועים